

Tjänsteställe, handläggare
Ekonomistaben Regionservice, Lisa Bergentz

Datum
2025-01-29

Beteckning
Handlingsplan diarienummer 25RS1117

Handlingsplan 2025

Åtgärder för en ekonomi i balans

Servicenämnden, Region Örebro län

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1. Syfte	4
1.2. Mål	4
1.3. Beskrivning av arbetsprocessen	4
2. Handlingsplanens effekter	5
2.1. Handlingsplanens ekonomiska effekter och bedömda konsekvenser per område	6
3. Uppföljning	10

1. Inledning

Bakgrund

Det ekonomiska läget de senaste åren har varit svårare än på många årtionden med en stundvis hög inflation och därmed stora kostnadsökningar. Hela samhället påverkas när världsekonomin går neråt, så även Region Örebro län. De senaste åren har präglats av kriser: pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och den efterföljande inflationen. Region Örebro län behöver anpassa verksamhetens kostnader utifrån de rådande förutsättningarna och ta ansvar för ekonomin och välfärden.

De ekonomiska förutsättningarna innebär att budgeten för 2025 omfattar flera åtgärder. Sammantaget innebär åtgärderna att ansvar tas för att invånarna erhåller nödvändig samhällsservice, på både kort och lång sikt, att stora negativa konsekvenser för regionens verksamheter behöver undvikas, samtidigt som dagens generation inte efterlämnar en ekonomisk skuld till kommande generationer.

Under 2023 togs följande beslut av Regionfullmäktige som påverkar budgeten för 2024 och 2025.

- **Ökade intäkter** - Regionens taxor och avgifter höjs generellt med 10 procent. Beräknad effekt uppgår till ca 76 miljoner kronor.
- **Höjd skatt** - Skattehöjningen 2024 motsvarar 569 miljoner kronor. Skattehöjningen är en förutsättning för att värna nuvarande utbud av hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik i länet.
- **Kostnadsreduceringar** - Trots ökade avgiftsnivåer, taxor och skattesats behöver regionens samlade kostnader minska med 629 miljoner kronor. Budgeten innebär att samtliga nämnder får i uppdrag att reducera sina kostnader.

Förutsättningar för Servicenämnden

Servicenämnden har mycket liten egen verksamhet. Merparten av verksamheten görs på uppdrag av annan förvaltning. Det kan innebära att de besparingar som beskrivs i denna handlingsplan slutligen landar i någon av våra partners budget. I skrivande stund har Servicenämnden tilldelats en intäktsbudget på 4 miljoner kronor.

Åtgärdskrav för Servicenämnden

Beslutet av budgetramen innebär ett åtgärdskrav på 67,6 miljoner kronor för Servicenämnden. En handlingsplan för ekonomi i balans 2024 beslutades av Servicenämnden i november 2023 och omfattade besparingar på 84,8 miljoner kronor. Den ekonomiska effekten under 2024 har varit långt under målvärdet i handlingsplanen. Dock har inköps- och anställningsstoppet lett till att tillräckliga besparingar ändå gjorts. En revidering av handlingsplanen har gjorts för att säkerställa att handlingsplanen för 2025 innehåller genomförbara åtgärder som ger tillräckligt stora besparingar för att ha en ekonomi i balans även under 2025. Till stora delar är åtgärderna samma som föregående år. En del nya åtgärder har tagits fram för att ersätta gamla åtgärder som inte kunnat genomföras eller som inte bedöms kunna ge en besparing under 2025.

1.1. Syfte

Syftet med denna handlingsplan är att sammanfatta framtagna åtgärder med beräknad ekonomisk effekt samt ge en samlad konsekvensanalys för respektive område inom Servicenämnden. Handlingsplanen ska även ge en översikt över hur den ekonomiska effekten sprider sig över planperioden 2025 till 2027.

1.2. Mål

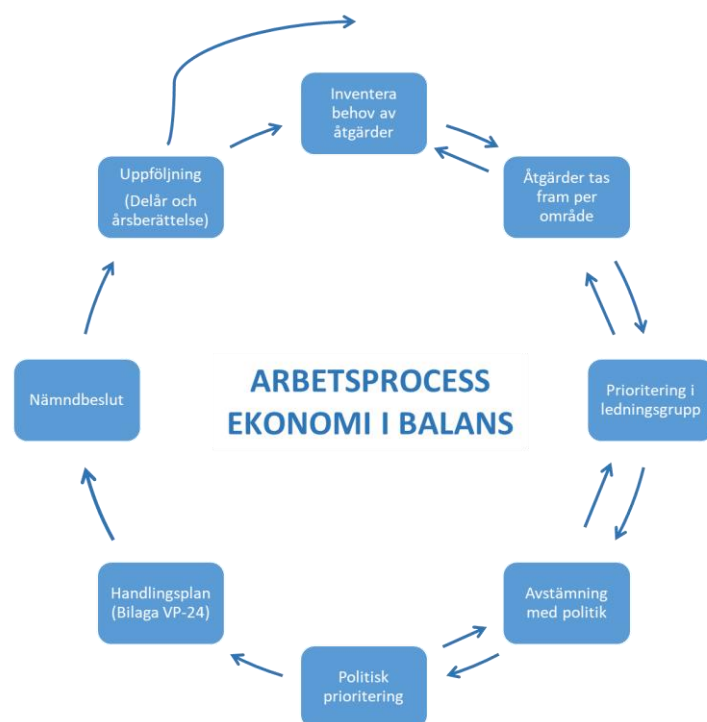
Målet med handlingsplanen är att åtgärderna minst ska omfatta 67,6 mkr för att nämnden ska ha en långsiktig hållbar ekonomi i balans mot tilldelad budget från och med budget 2025.

Utifrån beslutad budget ska målet vara en budget i balans 2025.

Åtgärdsförlagen ska vara långsiktigt hållbara.

1.3. Beskrivning av arbetsprocessen

Åtgärdskravet för verksamheterna är stort, ca 7 procent av de externa kostnaderna. Med detta som utgångspunkt har det varit viktigt att arbeta med ett tydligt underifrån perspektiv i framtagandet av åtgärder där verksamheten säkerställer att framtagna åtgärder är genomförbara. Verksamhetens uppdrag har samtidigt varit att föreslå åtgärder som så långt det är möjligt värnar om verksamhetens kärnuppdrag med minsta möjliga konsekvenser. För att nå det stora besparingskravet behöver förvaltningens antal anställda minska och därmed kan det också få påverkan på ambitionsnivån i utvalda områden.

Förslag till åtgärder har presenterats och diskuterats i ledningsgruppen för att se om respektive förslag är lämpliga eller möjliga att lyfta upp som förslag. Avstämningar har skett med nämndens ordförande i syfte att säkerställa att inriktningen av förslagen är av sådan karaktär att nämnden kan fatta beslut om handlingsplanen. Avstämning sker löpande med partner.

2. Handlingsplanens effekter

Grupperade åtgärder

Samtliga åtgärder i detta avsnitt presenteras under följande grupperade rubriker:

- Övriga kostnadsreduceringar Budget för vissa kostnadsslag prioriteras bort eller minskas. Innebär i vissa delar sänkt ambitionsnivå.
- Intäkter Externa avgifter och priser höjs, nya uppdrag
- Personalkostnadsreduceringar Ej tillsätta befintliga eller framtida vakanser. Minskade personalomkostnader genom förändrade arbetssätt.

Summering av samtliga åtgärder

(Tkr)	2025	2026	2027	Antal åa 2025
Intäkter	2 276	2 276	2 276	
Personalkostnadsreduceringar	39 730	39 080	39 080	49
Övriga kostnadsreduceringar	24 125	25 725	25 725	
Totalsumma	67 600	68 550	68 550	49

Handlingsplanen omfattar ett besparingsförslag om 67,6 mkr för 2025. I tabellen går det att utläsa att besparingarna år 2026-2027 blir något större, detta är kopplat att avtal som nu sägs upp ger effekt först längre fram när avtalen löpt ut. Generellt handlar besparingarna om att vakanshålla tjänster och vara restriktiva med inköp. Besparingarna tillsammans med färre antal anställda kommer att innebära att ambitionsnivån inom de flesta områdena kommer att minska, exempelvis utbud av konst, städfrekvens samt underhåll.

Besparingsförslagen innehåller bland annat:

- Fortsatt vakanshållning av tjänster
- Restriktivitet gällande inköp
- Minskat användande av externa konsulter
- Uppsägning av avtal

2.1. Handlingsplanens ekonomiska effekter och bedömda konsekvenser per område

Samtliga åtgärder som föreslagits är åtgärder som respektive områdeschef lyft fram som genomförbara åtgärder. Varje område har genomfört en konsekvensanalys och i nedanstående avsnitt presenteras en övergripande analys för varje områdes förslag till åtgärder.

Förvaltningsgemensamt

Grupperade åtgärder

(Tkr)	2025	2026	2027	Antal åa 2025
Intäkter				
Personalkostnadsreduceringar	27 150	27 150	27 150	30,5
Övriga kostnadsreduceringar	656	656	656	
Totalsumma	27 806	27 806	27 806	30,5

Beskrivning av framtagna åtgärder

Personalkostnadsreduceringarna avser tjänster som vakanshållits eller reducerats under 2024 och som ska bibehållas.

Kostnadsreduceringarna avser allmän återhållsamhet när det gäller inköp, så som konferenser, förbrukningsinventarier, IT-produkter etc.

Konsekvensanalys

Försumbar påverkan på förvaltningsgemensamt då vi minskat budgeten genom att minska på flera budgetposter. Stor del av de minskade personalkostnaderna är kopplade till minskad efterfrågan på Regionservice tjänster och får därmed försumbar konsekvens för kunden och Regionservice.

Område fastigheter

Grupperade åtgärder

(Tkr)	2025	2026	2027	Antal åa 2025
Intäkter	1 500	1 500	1 500	
Personalkostnadsreduceringar	5 290	4 640	4 640	6,5
Övriga kostnadsreduceringar	16 235	17 835	17 835	
Totalsumma	23 025	23 975	23 975	6,5

Beskrivning av framtagna åtgärder

Ökade intäkter avser återinförd parkeringsavgift vid Karlskoga lasarett.

Personalkostnadsreduceringar avser vakanshållning av flertalet tjänster samt säsongarbetare.

Övriga kostnadsreduceringar avser främst fastighetsunderhåll, konsulter och lägre driftkostnader som bland annat minskar genom försäljningar av fastigheter.

Konsekvensanalys

Område fastigheters underhållsnivå har fått revisionsanmärkningar. Att inte underhålla fastigheter innebär dyrare åtgärder vid haveri. Risk att fastigheters värde försämras. Genom att förtäta administrativa arbetsplatser i externa lokaler kan en besparing ske på regionnivå, konsekvensen av detta bedöms lindrig.

Ambitionssänkningar i utemiljöer, inredning (konst) påverkar främst intrycket på Region Örebro läns lokaler och utemiljöer, bedöms ha en lindrig konsekvens.

En stor del av besparingarna är kopplade till investeringar där Område fastigheter exempelvis minskar köp av externa konsulter. Effekten är kopplad till likviditet (ej driftresultat) och innebär på sikt lägre lokalhyreskostnader för Region Örebro län.

Återinförd parkeringsavgift Karlskoga lasarett återinfördes redan under 2024.

Område försörjning

Grupperade åtgärder

(Tkr)	2025	2026	2027	Antal åa 2025
Intäkter				
Personalkostnadsreduceringar	2600	2600	2600	4,7
Övriga kostnadsreduceringar	775	775	775	
Totalsumma	3 375	3 375	3 375	4,7

Beskrivning av framtagna åtgärder

Övriga kostnadsreduceringar innebär mindre resor och transporter genom förändrat arbetssätt.

Personalkostnadsreduceringar motsvarar vid helårseffekt från 2025 ca 4,7 årsarbetare där både förändrade arbetssätt och reduktion av grundbemanning bidrar till besparingen.

Under 2024 påbörjades uppdraget att genomföra förändrad leverans av måltider till Lindesbergs lasarett. Vilket innebär att maten portionsförpackas och körs ut från Universitetssjukhuset Örebro istället för att det tillagas på plats i Lindesberg. Effekten av detta kommer synas från 2026, då omställningen kräver en del ombyggnationer som sker under 2025.

Konsekvensanalys

De **personalkostnadsreduceringar** som föreslås har direkt koppling till de förslag som innebär förändrade arbetssätt. I och med att medarbetarna blir färre kommer en viss omplanering behöva ske och kan komma att påverka arbetsmiljön hos medarbetarna.

Område inköp och upphandling

Grupperade åtgärder

(Tkr)	2025	2026	2027	Antal åa 2025
Intäkter				
Personalkostnadsreduceringar				
Övriga kostnadsreduceringar	813	813	813	
Totalsumma	813	813	813	0

Beskrivning av framtagna åtgärder

Besparingsförslagen omfattar en större mängd åtgärder med små ekonomiska effekter. Större belopp avser till exempel att nyttja nationella avtal i högre utsträckning för standardiserade varor och tjänster samt fasa ut behov av externa upphandlingskonsulter. Personalreducering har ej föreslagits utifrån att förvaltningen gjort bedömningen att organisationen redan är lågt dimensionerad samt att uppdraget och dess komplexitet förväntas öka i samband med Region Örebro läns besparingsåtgärder.

Konsekvensanalys

Försumbar påverkan på verksamheten då vi minskat budgeten genom att minska på flera budgetposter.

Område IT

Grupperade åtgärder

(Tkr)	2025	2026	2027	Antal åa 2025
Intäkter				
Personalkostnadsreduceringar				
Övriga kostnadsreduceringar	5 675	5 675	5 675	0
Totalsumma	5 675	5 675	5 675	0

Beskrivning av framtagna åtgärder

Exempel på besparingsförslag för övriga kostnadsreduceringar är uppsägning av diverse avtal, byte från lokala servrar till exchange online och minskad utvecklingspott.

Konsekvensanalys

Bytet till Exchange Online frigör tid för teknikerna, ökar säkerheten och ger nya möjligheter för extern åtkomst till e-posten. För användarna innebär förändringen ingen märkbar skillnad i den dagliga användningen. Minskad utvecklingspott får ingen påverkan då utveckling inte längre ska göras i dessa system. Externa avtal sägs upp och hanteras i stället med interna resurser vilket kan få en påverkan på medarbetarnas arbetsbelastning.

Område medicinsk teknik

Grupperade åtgärder

(Tkr)	2025	2026	2027	Antal åa 2025
Intäkter				
Personalkostnadsreduceringar	2 290	2 290	2 290	3,4
Övriga kostnadsreduceringar	940	940	940	
Totalsumma	3 230	3 230	3 230	3,4

Beskrivning av framtagna åtgärder

Personalkostnadsreduceringar avser bland annat att vakanshålla en tjänst som projektsamordnare, inte ta in vikarier för tjänstledig och föräldraledig personal och låna ut en ingenjör på halvtid till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Övriga kostnadsreduceringar avser bland annat att minska deltagande på resor kopplade till upphandlingar. Vi ser också över befintliga serviceavtal för medicinteknisk utrustning med syfte att antingen säga upp avtal eller minska avtalens omfattning, till exempel antal ingående utrustningar, servicenivån eller exkludera reservdelar.

Konsekvensanalys

Vakanshållningen kommer att leda till att den befintliga personalen får en ökad arbetsmängd. Konsekvensen av detta bedöms bli kännbar. I det längre perspektivet behöver därför arbetsuppgifter och arbetssätt ses över så att effektiviseringar kan göras.

Ett minskat deltagande på resor kopplade till upphandlingar och omvärldsbevakning riskerar att försämra sakkunskapen som behövs i investeringsprocessen rörande medicinteknisk utrustning. Konsekvensen av detta bedöms bli kännbar.

En reduktion av serviceavtal kommer att medföra en ökad arbetsmängd för befintlig personal. Det kan också leda till längre stilleståndstider på trasig medicinteknisk utrustning vilket kan påverka patientflöden. Om åtgärden ska få en långvarig och hållbar effekt behöver de personella resurserna hållas stabila och vara tillräckliga. Konsekvensen bedöms som lindrig.

Shared Service Center

Grupperade åtgärder

(Tkr)	2025	2026	2027	Antal åa 2025
Intäkter	776	776	776	
Personalkostnadsreduceringar	2400	2400	2400	4
Övriga kostnadsreduceringar	500	500	500	
Totalsumma	3676	3676	3676	4

Beskrivning av framtagna åtgärder

Ökade intäkter avser nya uppdrag och omförhandling av pris mot befintliga kunder. Personalkostnadsreduceringar avser vakanta tjänster som inte tillsätts eller tillsätts med fördröjning.

Konsekvensanalys

Intäkter - ingen konsekvens.

Besparingarna avser främst vakanshållna tjänster. Konsekvensen av besparingskraven får olika betydelse för centret. Färre antal medarbetare kan påverka utvecklingstakten i området. Att utvecklingsinitiativ får vänta eller får en långsammare framdrift. Shared Service Center kan även komma att behöva säga nej till förfrågningar från partners inom Region Örebro län gällande nya arbetsuppgifter. Kompetenshöjande åtgärder görs i låg grad under året. Nästkommande år behöver vi tillse att medarbetare får rätt nivå av kompetensutveckling. Arbetsmiljön kan komma att påverkas, om volymerna ökar kan det resultera i en högre påfrestning på respektive enhet.

3. Uppföljning

Efter beslut om verkställighet ska effekten av varje insats följas upp i ordinarie uppföljningsprocess. Det innebär löpande uppföljning i periodrapporten för april, i delårsrapporten, i periodrapporten för oktober samt i årsredovisning. I de fall som uppföljning, på grund av insatsens karaktär, är svår att genomföra ska det särskilt specificeras. I dagsläget bedöms det dock som det bara är ett fåtal insatser som behöver hanteras på det sättet, det vill säga att det för de flesta insatser finns möjlighet och mått för att kunna följa upp insatsens effekt. Om verksamheten bedömer att en eller flera åtgärder ger mindre effekt bör fler åtgärder vidtas löpande.